

PROSPEKT

For etablering av aksjeselskapet

Kjeller Luftfart

Tegningsperiode for aksjer
fram til 7. desember 2023

For mer informasjon:

kjellerluftfart.no

Kjeller/Gardermoen
2023

INNHOLD

2	Innhold
3	Formål
3	Forretningsplan
4	Verdifull kulturarv
5	55 prosent reduksjon i 2030
6	Grønn luftfart
7	Nye regionale reiser
8	Innovasjonsdistrikt
9	Forskning og utdanning
10	Innovasjon og teknologi
11	Investering i din framtid
12	Oslos nye lokalflyplass
13	Potensialet for Norge

FOTO: URBAN SKY

FOTO: Forsvaret/FLO Kjeller/KFF

FØRSTE FLYELEV: Roald Amundsen starter med fly-timer på Kjeller flyplass i 1913. Instruktør er flypioneren Einar Sem-Jacobsen, her sittende foran i gondolen.

KART: URBAN SKY

OSLOS LOKALFLYPLASS:

30 år etter at Stortinget vedtok flytting av Oslo lufthavn fra Fornebu til Gardermoen er det fortsatt uavklart hva som blir løsningen og finansiering av en lokalflyplass for 1,4 millioner i Oslo-området.

FORMÅL

Etablering av et aksjeselskap for bevaring av nasjonal luftfarts-historisk kulturarv samt utvikling av grønn og bærekraftig luftfart i landets fremste innovasjonsdistrikter med infrastruktur, kulturturisme, utdanning, forskning, innovasjon og industri.

Kjeller Luftfart skal fremme et inkluderende og åpent miljø. Målet er å skape og videreutvikle Kjeller flyplass med et innovasjons- og opplevelsessenter som framskynder innfasingen av null- og lavutslippsfly i norsk luftfart.

Lokale og regionale flyplasser bidrar til mer effektive reiser. En videreutvikling av Kjeller kan bidra til å styrke næringslivet, reisetilbudet og totalforsvaret for over 1,4 mill. som bor i Oslo-området. En styrking av lokalflyplassene på Kjeller, Hamar og Voss vil naturlig inngå i Nasjonal Transportplan - NTP 2025-2036 - som etter planen framlegges våren 2024.

Forretningsplan

Innovasjons- og opplevelsessenteret vil bevare luftfartshistorisk kulturarv og skape framtiden med utvikling av nye og innovative løsninger i overgangen til utslippsfri og bærekraftig luftfart, og bidra til regional og interregional vekst og utvikling.

Etablering av Oslos lokale flyplass har et stort potensiale som turist-attraksjon og arena for utdanning, trening, forskning, innovasjon, teknologisk utvikling, grønn regional luftfart og urban mobilitet. En operativ lokalflyplass i Oslo-området vil dessuten styrke totalforsvaret med beredskap og sikkerhet.

FOTO: URBAN SKY

FOTO: URBAN SKY

FEIRING: Jubileumsmaskinen F-16 686 i 100-årsfeiringen av norsk luftfart, Luftforsvaret og Kjeller flyplass i 2012.

VERDIFULL KULTURARV

«Det var Norsk Luftseiladsforening – forløperen til Norsk Aero Klubb – som la grunnlaget for flyplass på Kjeller. 17. mai i 1912 satte foreningen i gang en innsamlingsaksjon for å kunne gi startgrunnlaget for en luftflåte i Forsvaret». «Lørdag den 21. september ble den første flyturen foretatt fra Kjeller. Noen dager senere kom fly nummer to». «I 1913 ble området til flyplassen utvidet fra 40 til 700 mål. Luftseiladsforeningen kjøpte det for 30 000 kroner, og overdro det senere til staten».

Jubileumsboken Kjeller Jern & Metall 100 år avd. 87 – 1917–2017

I 1913 var Roald Amundsen i USA på foredragsturne. Etter en flytur i San Francisco, fikk han øynene opp for å erobre Nordpolen, som hadde vært en barndomsdrøm. Fra USA reiste han i 1913 rett til Kjeller hvor han ble landets første flyelev. 11. juni 1914 tar Roald Amundsen internasjonalt flysertifikat (kalt' patent') nr 1 for sivile.

I 2012 ble 100-årsjubileet til norsk luftfart, Luftforsvaret og Kjeller flyplass feiret med airshow over hele landet. Kjeller flyplass ble høytidelig feiret under Flydagen 2.–3. juni, 100-årsmarkering med konferanse 21.–22. sept. og militær åpen dag 23. sept. 2012.

Riksantikvaren varslet 4. okt. 2018 en oppstart av fredningssak for Kjeller, med et påfølgende justert fredningsforslag datert 4. des. 2019. Det nye fredningsforslaget omfatter omlag 121 dekar med hele rullebanen, omtrent hele arealet som ble overtatt av Aspelin Ramm i et hemmelig salg høsten 2016 og deler av Småflyhavna.

Over 2 500 flyinteresserte slår ring om rullebanen med oppstilte fly og deltar i feiringen av 110 år med appeller under folkeaksjonen på Kjeller flyplass 25. sept. 2022.

FOTO: URBAN SKY

100-ÅRSJUBILEUM:

Feiringen av Kjeller flyplass i 2012 med oppstilling av fly og flyentusiaster på rullebanen.

FOTO: URBAN SKY

FOTO: URBAN SKY

FØRSTE ELFLY: Kjeller har vært testbase for elektriske flymaskiner siden 2018. Her første elfly i Skandinavia og Baltikum, Pipistrel Alpha Electro.

55 PROSENT REDUKSJON I 2030

Avkarbonisering av luftfarten vil i årene fram mot 2050 spille en avgjørende rolle for å lykkes med det grønne skiftet.

«Luftfart har derfor en nøkkelrolle i vår regionale, nasjonale og internasjonale kollektivinfrastruktur. Det er helt klart i vår interesse å gjøre flytransporten så grønn som mulig. [...] Vi trenger solid og pålitelig luftfart også i framtiden. [...] I tillegg tror vi at Norden kan gå sammen om å fremme regional luftfart og vil oppmuntre til framtidig samarbeid».

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård (Ap), ZERA-konferansen 18. okt. 2022

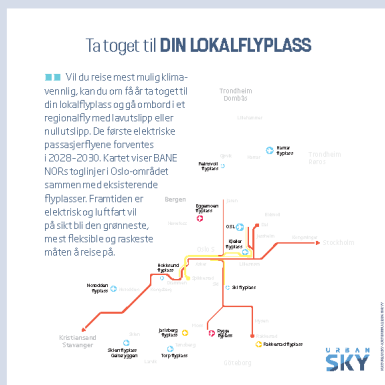
Klimatoppmøtet COP27 arrangeres i Egypt 6.-18. nov. Norge har i forkant meldt inn til FN et mål om 55 prosent reduksjon i utslipp fram mot 2030, og følger opp «Fit for 55» i EU.

«Det er i tråd med ambisjonen vi har med oss fra Hurdal, og på linje med alle europeiske land og Island. De vi skal gjennomføre denne store jobben med, har nå felles mål. Det er et veldig godt mål og godt styringsredskap».

Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap), pressekonferanse 3. nov. 2022

«Dette krever innsats i alle samfunnssektorer, å lykkes med det. [...] Norge har en åpen økonomi. Veldig mye av det vi driver med er å eksportere til særlig europeiske aktører. De stiller nå strengere krav til nullutslipp og lavutslipp i verdikjedene. Det lønner seg stadig mer».

Klima- og miljøminister Espen Barth Eide (Ap), pressekonferanse 3. nov. 2022

TOG OG FLY: De første elektriske passasjerflyene forventes i 2028-2030. Kartet viser BANE NORs toglinjer i Oslo-området sammen med eksisterende flyplasser.

GRØNN LUFTFART

Ifølge prognoser til Clean Aviation JU i EU kan vi forvente en tredobling av flytrafikken i årene fram mot 2050.

Grønn regional luftfart «er starten på nye, billigere, renere og bedre måter å fly på», ifølge ledelsen i Stiftelsen ZERO.

«Samferdselsministeren jobber med ny strategi blant annet tilknyttet dette, og der er det en masse spennende prosjekter på gang, med biodrivstoff, elektriske fly, ny infrastruktur og ny teknologi. Så her gjelder det å gripe mulighetene og vi tror at Norge har gode forutsetninger for å virkelig lede an i dette arbeidet».

Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap), pressekonferanse 17. okt. 2022

Vil ha en utredning om framtiden til Kjeller

Norges Luftsportforbund anslår at elektrifiseringen i årene framover kan bidra til at antall flygninger mangedobles og vil ha utredning om framtiden til Kjeller flyplass.

Generalsekretær John Eirik Laupsa tror flere får «øynene opp for at flyplassen på Kjeller kan representere noe mer enn kun et veteranflysenter i framtida. Da tenker jeg spesielt på de mulighetene utviklingen innen elektrisk luftfart og urban luftfartsmobilitet (UAM) vil gi kommunen».

FOTO: URBAN SKY

VIL HA UTREDNING: Norges Luftsportforbund (NLF) vil ha en utredning om framtiden til Kjeller, landets første og en av verdens eldste flyplasser.

FOTO: AIR24

NY LUFTFARTSSTRATEGI:

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård (Ap) med regjeringens nye luftfartsstrategi vedtatt av Stortinget 2. mai 2023. Regjeringen vil framskynde innfasingen av grønn luftfart med null- og lavutslippsfly.

FOTO: URBAN SKY

FOTO: AIR24

MIDTPUNKT I NORDEN:

Kjeller er en populær flyplass og destinasjon for reisende fra inn- og utland, med korte avstander til næringsliv og attraksjoner i Lillestrøm og Oslo sentrum.

KART/ILLUSTRASJON: URBAN SKY

REGIONAL LUFTFART:

Prognoser fra Eurocontrol og Clean Aviation JU i EU indikerer en mulig tre- eller firedobling av flytrafikken i tiårene fram mot 2050.

NYE REGIONALE REISER

Ny lokalflyplass vil berike reisetilbudet for næringslivet og over 1,4 millioner innbyggere som bor i Oslo-området. Det er en «region full av opplevelser 10–30 minutters reise fra hovedstaden», ifølge Visit Greater Oslo og Akershus Reiselivsråd.

Stortinget kom i 1992 med Fornebuløftet, et løfte om ny lokal-flyplass for Oslo-området. Vekslede regjeringer har fortsatt ingen løsning over 30 år etter vedtaket om nedlegging av Fornebu og flytting av Oslo Lufthavn til Gardermoen. Blant kriteriene er 30 minutter, seinere utvidet til 60 minutter, reiseavstand med offentlig transport fra Oslo S til en fullgod erstatningsflyplass.

Kjeller er det beste alternativet

Beregninger viser at Kjeller er det beste alternativet til en framtidsrettet bærekraftig og bynær flyplass for Oslo, som vil være attraktiv for næringsliv og innebære nye utslippsfrie reisemuligheter over hele landet.

Ifølge ledelsen i Avinor i 2017 er det behov for et forsterket nettverk av allmennflyplasser rundt Oslo og de største byene i Norge i forkant av det grønne skiftet i luftfarten. Behovet er aller størst nær Oslo, ifølge Avinor.

FOTO: FLYNYTT/AIR24

FLYBYEN: De mange flyaktivitetene på flyplassen på Kjeller er opphav til et av landets største forsknings- og innovasjonsmiljøer som etter 2. verdenskrig ble etablert like i nærheten av flyplassområdet.

FOTO: LCY

LCY ÅPNET I 1987: London City Airport (LCY) ved Themsens bredder, 10 km øst for London City og 5 km fra byens andre finanssentrum, Canary Wharf, ble åpnet i 1987 og er siden 2017 utvidet og modernisert for over 5 milliarder kroner.

INNOVASJONSDISTRIKT

Med utvikling av nye elektrifiserte flytyper i overgangen til grønn luftfart er Kjeller i ferd med å seile opp som en spennende «city and business airport» for Oslo og Lillestrøm i framtiden.

Oslos lokale flyplass kan styrke Romerike som et av landets fremste innovasjonsdistrikter. Flyplassen kan videreutvikles som arena for testing, innovasjon og utdanning, og motor i det grønne skiftet.

Utviklingen er i ferd med å kunne radikalt endre framtiden til luftfarten, og øker potensialet til sentrale flyplasser som Bromma i Stockholm og Kjeller nær Oslo. På Kjeller foreslås det etablering av veteranflysenter i tillegg til utdanningssenter, innovasjonsarena og framtidssenter.

Et av landets mest resultatsterke innovasjonsmiljøer

Flyplassen er opphav og nabo til et av landets fremste og mest resultatsterke teknologi-, forsknings- og innovasjonsmiljøer.

En kombinasjon av by og fly er fullt mulig. Det er konklusjonen til interessenter i London som i 1987 åpnet London City Airport (LCY) ved Themsens bredder.

Grunnforholdene på Kjeller flyplass innebærer imidlertid stor risiko. Forsvarsbygg etterlyser mer kunnskap om de store og omfattende søppeldeponiene på flyplassen i tidligere elveløp og ravinedaler som utgjør det tidligere elveløpet til Sognavassdraget. Store deler av flyplassområdet inngår i NVEs 200-årsflomkart. Ifølge forsknings-sjef ved FFI ligger det fortsatt i grunnen et titalls blindgjengere (høyeksplosive bomber) fra allierte bombeangrep i 1943-1944.

FOTO: AIR24

FOTO: AIR24

TESTBASE: Lillestrøm kommune har en mulighet til å melde seg på i konkurransen om å etablere en framtidsrettet test- og innovasjonssenter for grønn luftfart.

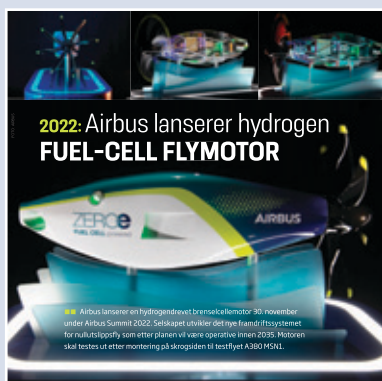

FOTO: AIRBUS

HYDROGEN FUEL-CELL: Airbus lanserer en hydrogen-drevet brenselcellemotor under Airbus Summit 2022. Selskapet utvikler det nye framdrifts-systemet for nye nullutslippsfly som etter planen vil være operative innen 2035.

FORSKNING OG UTDANNING

Sentrumsnære allmennflyplasser som Bromma, Hamar og Kjeller har i årevis vært truet av nedleggelse av lokale utbyggingsinteresser. Nå fører utviklingen av grønn luftfart til nye muligheter og behov for næringslivet og millioner av innbyggere og reisende i hele Norden.

Elektrifisering og innfasingen av nye utslippsfrie flysystemer vil endre luftfarten. Eurocontrol varsler en sterk økning i flytrafikken. Behovet for sentrumsnære allmennflyplasser vil øke, ifølge NASA. Samtidig etterlyser OECD et høyere tempo i det grønne skiftet.

Avinor har et samfunnsansvar for langsiktig planlegging og ledelsen varslet under Arendalsuka i 2022 radikale endringer for å møte det økende behovet i årene som kommer.

Grønn luftfart tar et stort sprang framover

Utviklingen i elektrifiseringen av luftfarten tok et stort sprang framover i 2021. Antallet nye null- og lavutslippsfly øker år for år. Over 30 prosent av nye flytyper tar i 2021 i bruk hydrogen som drivstoff i ulike hybride løsninger, og viser en økende trend i tråd med regjeringens nasjonale satsing på hydrogen.

Avinor, Luftfartstilsynet, Norsk Industri og Sintef fikk på vårparten i 2021 i oppdrag av Regjeringen Solberg å etablere en innovasjonsarena for norsk luftfart, i første omgang en virtuell versjon.

Lillestrøm kan nå utnytte muligheten og «melde seg på» i konkurransen om å etablere en framtidsrettet og fysisk innovasjonsarena for luftfarten.

FOTO: AIR24

FOTO: EVIATION

HISTORISK: Alice fra Eviation, verdens første hel-elektriske passasjerfly, tok av fra Moses Lake øst for Seattle og gjennomførte første test-flygning 27. september 2022.

FOTO: AURA AERO OG EMBRAER

NYSKAPENDE: Aura Aero i Toulouse og Embraer i Brasil med nye null- og lavutslippsfly i 2022-2023. I utviklingen av Energia-flåten samarbeider Embraer med Widerøe og Rolls-Royce.

INNOVASJON OG TEKNOLOGI

Clean Aviation i EU estimerer et investeringsbehov for 44 000 nye passasjerfly de neste to tiårene, deriblant 26 000 nye utslippsfrie passasjerfly i årene fram mot 2050. Det vil omfatte planlegging, utvikling, testing og produksjon til en investeringsverdi som av Clean Aviation er beregnet til mer enn 50 000 milliarder kroner.

24. juni 2022 lanserte EU «The Alliance for Zero Emission Aviation». Alliansen inviterer til storstilt samarbeid om utslippsfrie flysystemer.

AURA AERO er blitt valgt av EU til å inngå i styringskomiteen til AZEA, sammen med Airbus, ifølge pressemelding 30. nov. Selskapet utvikler ERA - Electric Regional Aircraft - det første europeiske 19-seters regionale transportflyet med hybrid-elektrisk fremdrift.

Omfattende omstillinger i stort tempo

«Teknologiske endringer fører til store muligheter for vekst og innovasjon», hevder professor Arild Aspelund i internasjonal markedsføring hos NTNU.

Privat næringsliv har alltid etterspurt kunnskap om hvordan de kan «ta i bruk ny teknologi for å skape vekst og konkurransedyktighet».

Ifølge Arild Aspelund etterspør også «offentlig sektor i større grad denne kunnskapen for å lage effektive og brukervennlige løsninger for befolkningen».

«Utfordringen i dag er at ny teknologi tvinger frem omstillinger som er veldig omfattende og de kommer i stort tempo», sier professor Arild Aspelund hos NTNU.

FOTO: URBAN SKY

ILLUSTRASJON: SAS/HEART

HYBRID: I 2023 har SAS solgt 30 billetter til de tre første SAS-flygningene i 2028 med den hybrid-elektriske ES-30 fra Heart Aerospace. Billettene ble snappet opp på et blunk.

FOTO: HEART AEROSPACE OG ELFLY-GRUPPEN

NULL- OG LAVUTSLIPP: Heart Aerospace på Sæve flygplats og Elfly-gruppen på Jarlsberg utvikler flytyper basert på framdrift med hybrid- og batteriteknologi.

INVESTERING I DIN FRAMTID

Regjeringen har utarbeidet ny luftfartsstrategi som ble vedtatt av Stortinget 2. mai 2023. Strategien har som mål å bidra til en mer bærekraftig norsk luftfart. «Ny teknologi, utdanning, kompetanse og passasjerrettigheter» er andre temaer i strategien som stor fokus på kommersiell flytrafikk og i liten grad omtaler utdanning og allmennflymiljøet.

Regjeringen satser på bærekraftig luftfart

Strategien er ifølge Samferdselsdepartementet inndelt i fire hovedsøyler med fokus på bærekraftige løsninger.

- 1)** «Regjeringen har som mål å få ned utslippene fra luftfarten ved å stimulere til bruk av de mest miljøvennlige fly- og drivstoff-typene. En mer miljøvennlig luftfart handler også om biodrivstoff, ny teknologi og lavutslippsfly».
- 2)** «Luftfart er en internasjonal bransje». Det er «et mål å bekjempe sosial dumping i luftfarten og legge til rette for seriøse aktører i bransjen».
- 3)** «Luftfartsstrategien vil beskrive hvordan flytilbudet på kortbanelinjet kan styrkes, inkludert å sikre lave priser og flere avganger. Målet er en halvering av prisene passasjerene betaler for FOT-ruter».
- 4)** «Det er et uttalt mål at aktørene i norsk luftfart skal ha rammevilkår som gjør det mulig å drive lønnsomt over tid og uten statlige tilskudd. Avinor-modellen for å drifte og videreutvikle flyplasser i hele landet skal videreføres og styrkes. Det er et mål at flypassasjeravgiften skal erstattes med en avgift som har reell klimaeffekt og bedre geografisk profil».

FOTO: URBAN SKY

FOTO: AIR24

ELDST I LUFTA: Norges eldste flymaskin i lufta, DH60M Moth 125 «Juul», over en av verdens eldste flyplasser.

COLLAGE: URBAN SKY

KJELLER SIDEN 1912: En av verdens eldste flyplasser er også en landets første grønne lufthavn, som kan få betydning i et styrket totalforsvar.

OSLO LOKALFLYPLASS

Nye grønne regionale flyruter og flytilbud vil ha betydning for bosetting, næringsliv og reiseliv i hele landet. For næringslivet vil det bety nye konkurransefortrinn. Mulighetene er store i samspillet mellom unik luftfartshistorisk kulturarv og et framtidsrettet innovasjons- og utdanningsmiljø innen norsk luftfart.

En av verdens første grønne flyplasser

Kjeller har potensial til å bli en av verdens første grønne flyplasser med forsknings- og innovasjonssentre og et internasjonalt utdanningsmiljø av betydning for hele Norge.

En lokalflyplass for Oslo-området kan dessuten bli et populært og etterhvert nødvendig supplement til Oslo lufthavn på Gardermoen samtidig med innfasing av nye null- og lavutslippsfly.

Styrking av totalforsvaret

En satsing på Kjeller som fortsatt flyplass er også av stor betydning for beredskap og samfunnssikkerhet i en tid med krig i Europa og spent sikkerhetspolitisk situasjon.

«Totalforsvarskonseptet må styrkes. Det betyr at Forsvarets ressurser i størst mulig grad må kunne utnyttes også i en samfunns-sikkerhetskrise», sier leder av Totalberedskapskommisjonen, Harald Sunde, som 5. juni 2023 overleverte rapport til justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl (Sp).

FOTO: URBAN SKY

FOTO: AIR24

VERDIFULL: En lokal flyplass for Oslo-området kan bli sentral i et forsterket nettverk av kortbaneflyplasser og småflyplasser, samt styrke beredskap og sikkerhet.

FOTO: OFK/Jacob Rosenvinge Høyem

Inspirert av **ROALD AMUNDSEN**.
Fra flyskole og universitet til en
innovasjonsarena og attraksjon?

UTDANNINGSSENTER:

Roald Amundsen tok 11. juni 1914 internasjonalt flysertifikat, kalt 'patent', nr. 1 som landets første flyelev. Kjeller har siden 1912 vært landets fremste utdanningssenter for piloter, flyteknikere og avionikere.

STORT POTENSIAL FOR NORGE

Ny teknologi og nye elektrifiserte flytyper med hydrogen, batteridrift og hybridløsninger skaper et stort potensial for hele næringslivet og millioner av innbyggere i Norge og resten av Norden.

Det er ifølge Avinor behov for et forsterket nettverk av lokale flyplasser for å lykkes med for det grønne skiftet og overgangen til ren luftfart og smart mobilitet.

Vekslende regjeringer har uttrykt store ambisjoner om å gjøre Norge til et foregangsland innen grønn luftfart.

Næringsaktører etterlyser en sterk motor

Kjeller er en verdifull flyplass for næringslivet og innbyggerne i Osloregionen. Grønn luftfart skaper muligheter for etablering av nye bransjer, nye selskaper og nye arbeidsplasser.

Næringsaktører har etterlyst en sterk motor i utviklingen, som kan skape framdrift og ringvirkninger for luftfart og næringsliv i hele Norge.

Kjeller flyplass kan være en faktor for å videreutvikle en identitet og forsterke merkevare og mulighetene til innovasjonsmiljøer og norsk industri.

Grønn luftfart vil inspirere barn og unge, bidra til å skape verdier, være et konkurransefortrinn og bidra til en enklere reisehverdag for folk flest.

TILRETTELEgger

Urban Sky er en interesseorganisasjon for utvikling av utslippsfri luftfart og smart mobilitet.

Organisasjonen er et ressurscenter for utvikling av ny teknologi, verdikjeder og økosystemer innen grønn luftfart. Urban Sky ønsker å være et forum og en møteplass for alle interesserte innen bærekraftig luftfart og smart mobilitet.

Regjeringen har som mål at Norge skal ta «en ledende rolle i luftfartens overgang til en bærekraftig framtid». Urban Sky støtter ambisjonene til Regjeringen og tilbyr rådgivning innen flysikkerhet, utdanning, forskning, innovasjon og teknologi-utvikling for enkeltpersoner, gründere, oppstartbedrifter og etablerte selskaper.

Nye teknologier og nye økosystemer innen grønn luftfart har stor betydning for en bærekraftig samfunnsutvikling. Det vil i årene framover åpne for nye reiseruter og enklere transport i hele Norge, bidra til nye og mer effektive reisetilbud i Norden og resten av verden, og skape grunnlag for nye bransjer og næringsliv med selskaper og arbeidsplasser både innenlands og utenlands.

Urban Sky arbeider for å styrke infrastrukturen og virkemiddelapparatet for utvikling, testing og sertifisering av nye flysystemer. Vi har et samarbeid med forsknings- og universitetsmiljøer som med ulike testfasiliteter kan inngå i nye utviklingsprosjekter.

Som Nordens første interesseorganisasjon for grønn luftfart bidrar vi med møter, workshop, presentasjoner og utveksling av kompetanse overfor interesserte, fagmiljøer, næringsliv, politikere og myndigheter.

Urban Sky tilbyr også våre enkeltmedlemmer, bedriftsmedlemmer, sponsorer og partnere tilgang til dedikert bildeserver og bestilling av bilder til reduserte priser.

For mer info: urbansky.no